

CENTRE FOR POLICY ALTERNATIVES
විකල්ප ප්‍රතිපත්ති තේක් තුනය
මාත්‍රුක් නො මෙහෙකුණුකාණ නී ගෙයය

මුලතිව් දිස්ත්‍රික්කයේ මැතක දී ඇති වූ සිදුවීම් පිළිබඳව හදිසි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම අවශ්‍ය යැයි විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේත්දය ඉල්ලා සිටී

2019 සැප්තැම්බර 30, කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව: මුලතිව් දිස්ත්‍රික්කයේ නීරාවියාචි පිළ්ලෙයාර කෝවිල සහ මුලතිව් ගුරුකන්ද පුරාණ රජමහ විභාරය අතර අයිතිය පිළිබඳ මතහේදයක් පවතිනා ඉඩමෙහි මැත දී ඇති වූ සිදුවීම් පිළිබඳව විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේත්දය දැකී ලෙස කනසස්ලේලට පත්ව සිටී. පස්වාත් යුද ශ්‍රී ලංකාවේ ගැටුම් කාරිත්වයෙහි මතහේද ජනනය කරන්නා වූ සාධක කිපයක් මෙමගින් පැහැදිලි කොට දක්වයි. නීතියේ ආධිපත්‍ය අනතුරට පත් කිරීම, හමුදාකරණය, ඉඩම් අයිතිය පිළිබඳ ආරවුල් සිට ජාතිකත්ව-ආගමිකත්ව මතහේද දක්වාද පැතිර පවත්නා කනසස්ලේල දනවන සුළු මතහේදකාරී ගැටුව ගණනාවක් පිළිබඳව මෙම සිදුවීම සාක්ෂි සපයයි. එමෙන්ම ජාතිකවාදී බලවේග යටතේ දැඩි පිඩියට පත්ව බෙලහින වී ඇති සාමකාමී වතාවරණයක් ද එමගින් ඉස්මතකාට දක්වනු ලබයි. මෙම සිදුවීම් සහ ශ්‍රී ලංකාවේ නීතියේ අධිපත්‍යයට හා සාමයට එයින් ඇති වන බලපැම සැලැකිල්ලට ගෙන විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේත්දය ඉල්ලා සිටින්නේ උසාවී නියෝගය උල්ලංසණය කරමින් ක්‍රියාකළ සියලු දෙනා නීතිය හමුවට පැමිණ වීමට අදාළ සියලු පියවරයන් ගන්නා ලෙසය. එසේම රට සහයෝගය දුන් සහ ජ්‍යා සමග හවුල්කාරීත්වයන් සහිතව සිටී සියලු දෙනා ද වගවීමට ලක් කර ගත යුතු වේ.

මාධ්‍ය වාර්තාවන්ට අනුව මෙම සිදුවීමට පැන තැකී ඇත්තේ නීරාවියාචි පිළ්ලෙයාර කෝවිල සහ ගුරුකන්ද පුරාණ රජමහ විභාරය අතර අයිතිය පිළිබඳ මතහේදයන් ඇති ඉඩමෙහි, එම රජමහවිභාරයේ වැඩිවිසු අපවත් වී වදා ල කොළඹ මේධාලංකාරකිත්ති හිමියන් ආදාහනය කිරීමට උත්සාහ කරණු ලැබ අවස්ථාවෙහිදිය. ප්‍රදේශවාසීන් සහ කෝවිල් හාරකරුවන් මෙම ක්‍රියාවට විරෝධය පලකාට ඇති අතර ඒ අනුව මෙම කරුණ අධිකරණය වෙත යොමු කරනු ලැබ මුළතිව් මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණය මගින් එම ඉඩමෙහි ආදාහනය සිදු කිරීම වලක්වමින් සහ රට ආසන්න ඉඩමෙහි ආදාහනය සිදු කිරීම අවසර දෙමින් උසාවී නියෝගයක් නිකුත්කරනු ලැබ ඇත. එසේ උසාවී නියෝගයක් තිබුණු සහ එය සංුරුව උල්ලංගණය කරමින් 2019 සැප්තැම්බර 23 වන දින කෝවිලට අයත් යැයි කියනු ලැබ ඇති එම ඉඩමෙහි ආදාහනය සිදු විය. ගලගොඩ අත්තේ යුතුනසාර හිමියන් සහ අනෙකුත් හික්ෂුන් වහන්සේලා විසින් එම ක්‍රියාවලියට නායකත්වය දෙනු ලබන ආකාරය විභියෝ පටයෙහි දැක්වේ. උසාවී නියෝගය උල්ලංසණය කිරීම සහ නීතිඥවරයකුට සිදු වූයේ යැයි කියන අඩංගුවට්ටම වැළැක්වීමට අසමත් වූ පොලිසිය හා හමුදාවද එම ක්‍රියාවන්ට නිහැඩ සහයෝගයක් දැක්වූ බවද වාර්තාවන්හි දැක්වේ.

ප්‍රෘක්ෂකාරී හැසිරීම පිළිබඳ ඉතිහාසයක් ඇති යුතුනසාර හිමියන් කිපවරක්ම විවිධ අධිකරණවල පෙනී සිටීමට ලෙස කැදවනු ලැබ ඇත. අහිසාවනාධිකරණය විසින් එම හිමියන් 2018 අගෝස්තු මස, අධිකරණයට අපහාස කිරීමේ වෝද්නාව මත වරුද කරුණ කරනු ලැබුයේ හෝමාගම මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ වැඩකටයුතු වලට අවහිර කිරීම සහ අධිකරණ නිලධාරීන්ට සහ සාක්ෂිකරුවන්ට තරජනය කිරීම නිසාය. කෙසේ නමුත් 2019 මැයි මස දී මහුට ජනාධිපති සමාවක් ලබා දෙනු ලැබේ. එම සමාවේ ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථානුකුල හාවය අහියෝග කරමින් දැනට විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේත්දය අධිකරණය වෙත ගොස් ඇත. මෙම සිදුවීම හැරුණ කොට යුතුනසාර හිමියන් විසින් නීතිය සම්පූර්ණයෙන්ම නොසලකා හැර සහ අධිකරණය සහ අධිකරණ නිලධාරීන් වෙත අපහාස කළ සිද්ධීන් මාලාවක මැත කාලීනව වාර්තා වී ඇත. අධිකරණ නියෝගය උල්ලංසණය කිරීම හා සම්බන්ධ යුතුනසාර හිමියන් සහ

අනෙකුත් සියලු දෙනා තම ක්‍රියාව පිළිබඳව වගකීමට තත්ත්වය ගැනීම පිණීස සියලු පියවර ගැනීම සඳහා නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව, පොලිසිය, සහ අධිකරණය සතු වගකීම අතිශය තීරණාත්මක වැදගත්කමක් උසුලයි.

වැඩිදුරටත්, වර්තමාන සිදු වීම ඇති වන්නේ හමුදාකරණය, ඉඩම් අත්පත් කර ගෙන සිටීම්, ඉඩම්වලට තරගකාරී ලෙස උරුමකම්කිම් සහ පශ්චාත් යුද ශ්‍රී ලංකාවේ භූම් ප්‍රදේශවල රුපය විසින් ඕනෑකම්න් ජනවාරියික සංයුතින් වෙනස් කිරීම පිළිබඳ වෝදනා යනාදී මතපෙළාත්මක ගැටළ ගණනාවක පසුවෛමෙනිදිය. දිගක දෙකකට වැඩි කාලයක් තිස්සේ, ඉඩම් ගැටළවල ඇති සංකීරණත්වය සහ ගැටුම්කාරී බව මෙන්ම එමගින් සංහිදියාව වෙත ඇතිවන බලපැමි යනාදීය පිළිබඳව ද විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේත්දය විසින් අවධාරණය තොට දක්වන්නට යෙදිනි. 2015 සිට මෙම ගැටළ සීමිත දුරකට තීරාකරණය වී ඇත. එනමුත් උතුරේ හා නැගෙනහිර ඉඩම් ගැටළ තීරාකරණය කිරීම පිණීස ආණ්ඩුකුම ව්‍යවස්ථානුකුල කාර්යාලුව සම්පූර්ණයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීම හා විනිවිද්‍යාවයෙන් සහ අන්තර්ග්‍රාහීත්වයෙන් යුතු රුපයේ සැලැස්මක් සකස් කර ගැනීම පිළිබඳව තවමත් දිගින් දිගටම අභියෝගයන් පවතී. අදාළ අධිකාරීන්ගෙන්, දේශපාලන නායකයන්ගෙන්, හමුදාවෙන් සහ අනෙකුත් පංගුපාරුගවකරුවන්ගෙන් විකල්ප ප්‍රතිපත්ති කේත්දය තම ඉල්ලීම නැවත කරමින් ඉල්ලා සිටින්නේ තවදුරටත් ප්‍රමාදකිරීමකින් තොරව මෙම ගැටළ පිළිබඳව නැවත සලකා බලන ලෙසය.

දිගක ගනන් පැවැති ඇති එපමණක් තොව ගැටුම්වලින් සහ පශ්චාත් යුද රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තින් විසින් සංකීරණ කරනු ලැබ ඇති මෙම ප්‍රශ්නවලට ඉක්මන් විසඳුම් තොමැතු. පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයන්ගෙන් සහ එහි ප්‍රතිප්‍රලයක් ලෙස ඇති වූ ජනවාරියික ප්‍රවත්තනව්වයෙන් මෙන්ම මෙම තොවැම්බර් මාසයේදී පැවැත්වීමට නියමිතව ඇති ජනාධිපතිවරණය මගින්ද ඇති වූ අස්ථාවරත්වයන් මගින් මේවා තවත් සංකීරණ කරනු ලැබ ඇත. නිතියේ ආධිපත්‍යය ගක්තිමත් කිරීමට සහ දන්ඩන මුක්තියේ සංස්කාතිය අවසන් කිරීමට අදාළ අධිකාරීන් විසින් තීරණාත්මක පියවරයන් ගත යුතුව ඇත්තේ මේවැති උගුවේ ඇති දේශපාලනික, ආගමික හා ජනවාරියික සංවේදිත්වයන් සහිත සන්ධර්හයකිය. මේ අවස්ථාවේදී අක්‍රියව සිටීම මගින් සිදුවන්නේ සාහසික හැසිරීම් අනුමත කිරීමක් පමණක් තොව දැක්ඩන මුක්තියේ සංස්කාතියද ව්‍යාත් උගුවේ කිරීමකි.